

Sygn. akt III AUa 672/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2019 r. w Lublinie

sprawy M. E.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji M. E.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 4 czerwca 2018 r. sygn. akt IV U 342/18

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Gawda Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

III AUa 672/18

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 19.03.2018 r. odmówił M. E. przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z par. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8 poz. 43) albowiem wnioskodawca nie wykazał 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, a do tej kategorii zatrudnienia nie został zaliczony okres pracy w (...)Spółdzielni (...)M. od 21.01.1980 r. do 15.10.1996 r. ponieważ ubezpieczony był członkiem spółdzielni.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Siedlcach złożył M. E., który wnosił o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury w wieku obniżonym. W odwołaniu ubezpieczony argumentował, iż przez 25 lat pracy był zatrudniony jako kierowca samochodu ciężarowego i nie miał świadomości, że jest członkiem spółdzielni. Jego zdaniem, ta okoliczność jest nieprawdziwa.

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 4 czerwca 2018 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że M. E., urodzony (...), złożył w dniu 31.01.2018 r. wniosek do ZUS o przyznanie mu prawa do emerytury. Na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach o ustalenie kapitału początkowego oraz dokumentów złożonych przez ubezpieczonego, pozwany organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 1.01.1999 r. okres ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat. W toku postępowania przed organem rentowym, ubezpieczony przedłożył zaświadczenie wystawione przez (...) Spółdzielnię (...) w M. z dnia 10.10.1996 r. stwierdzające, iż w okresie od 22.04.1980 r. do chwili obecnej M. E. jest członkiem (...) Spółdzielni (...) w M.. Z zaświadczenia tego wynika również, iż świadczył pracę na zasadach członkostwa w pełnym wymiarze. Mając powyższe dane organ rentowy przyjął, że ubezpieczony nie spełnił jednego z warunków do uzyskania prawa do emerytury w wieku obniżonym, a mianowicie nie wykazał 15-letniego okresu zatrudnienia jako pracownik w warunkach szczególnych. Zaskarżoną decyzją z dnia 19.03.2018 r. odmówił mu prawa do przyznania wcześniejszej emerytury.

Na rozprawie ubezpieczony wyjaśnił, że był członkiem Spółdzielni w M., ale wykonywał pracę tak jak normalny pracownik. Świadczył pracę kierowcy cysterny. Pracował w pełnym wymiarze. Z tego też względu cały ten okres powinien być zaliczony do kategorii pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Okręgowego, zaskarżona decyzja jest prawidłowa. W świetle przepisu art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o FUS, emerytura z tytułu pracy w warunkach szczególnych przysługuje w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1, ubezpieczonym będącymi pracownikami, o których mowa w ust. 2-3. W tej grupie zatrudnionych nie ma ubezpieczonych świadczących pracę jako członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Szczegółowe przesłanki do nabycia prawa do emerytury w wieku obniżonym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych zawarte są w par. 2, par. 3 i par. 4 ust. 1 pkt 1 i 3 cyt. wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. Bezsporne jest, iż ubezpieczony był członkiem (...) spółdzielni (...) od 22.04.1980 r. do 15.10.1996 r. Wykonywanie pracy jako członka spółdzielni nie podlega rygorom zatrudnienia pracowników na podstawie przepisów kodeksu pracy. Dlatego też nie może nabyć prawa do emerytury w wieku obniżonym tak jak osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę w ramach pracowniczego stosunku pracy.

Od tego wyroku apelację wniósł wnioskodawca M. E. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał że jest krzywdzący i niesprawiedliwy, ponieważ pracował jako kierowca samochodu ciężarowego przez cały okres zatrudnienia w i nie interesowało go, czy jest członkiem spółdzielni. Wnosił o zmianę wyroku i przyznanie prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy wydał trafne i zgodne z przepisami rozstrzygnięcie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo do emerytury określonej w przepisach art.184 ust.1 i ust.2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r., poz.1270 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonemu mężczyźnie urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura, po osiągnięciu wieku 60 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnął okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury, to jest 15 lat oraz ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat.

Wnioskodawca swoje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat wiąże z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, zatem stosownie do art.32 ust.4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych wymagany jest, aby wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. 15 - letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust.1 pkt.3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Bezsprzecznością jest fakt zatrudnienia wnioskodawcy w (...)Spółdzielni (...) w M. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego na zasadach członkostwa w tejże Spółdzielni.

Przepis art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje prawo do emerytury w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 ubezpieczonym będącym pracownikami zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Określenie "będącym pracownikami" oznacza, że przepis odnosi się tylko do osób, które wykonywały zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, a nie dotyczy osób wykonujących w szczególnych warunkach czynności, czy to na własny rachunek, czy też na podstawie umów cywilnoprawnych. Przepis art. 32 ust. 4 w zakresie ustalenia rodzaju prac i stanowisk oraz warunków przechodzenia na emeryturę odsyła do przepisów dotychczasowych, czyli przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Rozporządzenie to w swoim tytule określa zakres jego stosowania do pracowników a przepis § 1 stanowi, że rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zostało ono wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), które to upoważnienie ograniczało się tylko do pracowników. Zresztą cała ustawa regulowała świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego tylko stosunku do osób ubezpieczonych w pracowniczym systemie ubezpieczenia społecznego. Prawo do świadczeń osób ubezpieczonych w innym, niż pracowniczy, systemie regulowane było przepisami obowiązującymi w tym systemie i tylko w przypadku istnienia w nim przepisów odsyłających do ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników można było stosować przepisy tej ostatniej ustawy i wydanych na jej podstawie rozporządzeń wykonawczych. Dekret z dnia 4 marca 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym członków (...) spółdzielni (...) i spółdzielni (...) oraz członków ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r. Nr 27, poz. 135 ze zm.) określał zarówno wiek emerytalny jak i wymagany okres zatrudnienia (art. 13) i w zakresie uprawnień emerytalnych nie odsyłał do przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników. Członek (...) spółdzielni (...) nie może więc być traktowany na równi z pracownikiem, gdyż nie ma do tego podstawy prawnej. W konsekwencji nie jest wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 4 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów wykonywanie na rzecz(...) spółdzielni(...)przez jej członka pracy na stanowiskach wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia. Dlatego, chociaż praca kierowców samochodu ciężarowego o ciężarze powyżej 3,5 t jest wymieniona w wykazie A, wykonywanie przez wnioskodawcę czynności kierowcy nie mogło być uznane za wykonywanie pracy w szczególnych warunkach. Takie samo stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy w niepublikowanym dotychczas wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r. I UK 142/04 stwierdzając, że praca w charakterze członka(...) spółdzielni (...) nie daje prawa do przejścia na emeryturę w wieku niższym niż podstawowym wieku emerytalnym; przedstawione w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach ograniczenie prawa do wcześniejszej emerytury jedynie do wypadków świadczenia pracy w charakterze pracownika nie jest niezgodne z konstytucyjną zasadą równego traktowania. W świetle tego orzeczenia pogląd prawny Sądu Okręgowego należy uznać za prawidłowy.

Z tych względów i na mocy art.385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.